

A fagyos Szibériától a monszunvidékig

Mi kell a tananyaghoz?

1. **Atlasz** – 84. old
2. **ábrák** – a szövegben
3. **videó** – a link a szövegben

Ázsia legnagyobb része a **mérsékelt övezetben** fekszik (a Ráktérítő és az Északi-sarkkör között). Csúpan északi partvidéke a hideg, míg déli része a forró övezet része (Atlasz 84.old).

Az éghajlatát legnagyobb mértékben két dolog befolyásolja:

1. az óceántól való távolság

- a földrész hatalmas kiterjedése miatt nagy területek fekszenek az óceánoktól távol. Ezért:
  - o Ázsia belső vidékeire nem jut elegendő csapadék = sivatagos,
  - o hatalmas az évi hőingás = a terület nyáron nagyon felmelegszik, télen pedig nagyon lehül.

2. magashegységek

A fagyos és zord Szibéria

- Atlasz 48. oldal = lásd tajga éghajlat,
- Szibéria=Észak-Ázsia nagy részét elfoglaló vidék, a mérsékelt övezet leghidegebb része,
- Az óceántól való nagy távolság miatt télen nem ritka a -50 és -60 °C-os hőmérséklet, míg nyáron a + 30 °C = látjuk, hogy akár 80-90 °C-os is lehet az évi hőingás,
- Szibéria a Föld leghidegebb állandóan lakott területe!

Belső-Ázsia sivatagjai

- Közép-Ázsia - szintén messze az óceántól, sőt magashegységek veszik körül = sivatagok alakultak ki, pl. Góbi, Takla-Makán, Kizil-kum, Kara-kum (kérem megkeresni Ázsia domborzati térképén)

Monszunvidék – nyári özönvizek földje

Dél-, Délkelet- és Kelet-Ázsiában az év során kétszer jelentősen **megváltozik az uralkodó szél iránya** (1. sz.ábra). Ez az évszakosan irányt váltó szél a **monszun**.

Dél-Ázsiában (Hindusztáni-fsz., Indokínai-fsz.) **két féle monszunt** ismerünk:

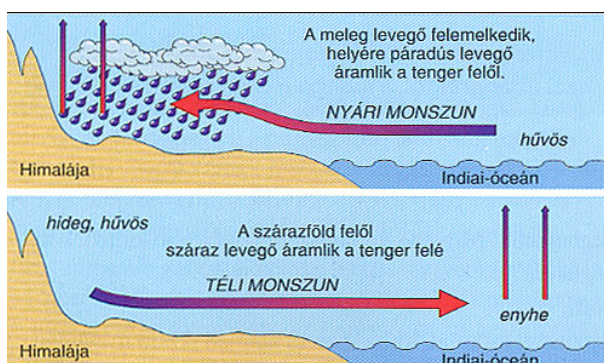
1. A **nyári monszun** vízpárával telt légtömegeket szállít az Indiai-ó. felől a szárazföldre és ott csapadékos időjárást eredményez június és október között (**diagram!**)
2. A szárazföld belsejéből induló **téli monszun** viszont szárazabb levegőt szállít november és március között. Ezért télen csak kevés csapadék hullik.

1.kép - Rizsföld Indiában (Forrás:<https://www.livemint.com>)

1.sz ábra – A monszun kialakulása

(Forrás: <https://noangel4u.freewb.hu/monszun/>)

A **monszun előnye**: a sok csapadék lehetővé teszi pl. a rizstermesztést (**lásd kép**)

A **monszun hátránya**: árvíz, földcsuszamlás, sok emberáldozat

Nézd meg az alábbi videót és válaszolj a kérdésre!
Melyik monszun idején nézhet ki így az indiai Mumbai városa?

(<https://www.youtube.com/watch?v=3hpMxLygcI8>)